

суді. Скасування адвокатської монополії може призвести до позбавлення дітей права на якісну правову допомогу, оскільки їхні інтереси будуть представляти працівники служби у справах дітей. Конвенція про права дитини включає право дитини на належний правовий захист як до, так і після її народження [3, с. 38-39].

Таким чином, можна дійти висновку, що хоча вагома частина членів адвокатської спільноти виступає проти скасування адвокатської монополії в Україні, оскільки за результати її діяльності, насправді, можна визначити більше позитивних досягнень, ніж негативних, процес скасування вже запущено. На нашу думку, важко передбачити повноту наслідків такої ситуації. Держава, керуючись при скасуванні адвокатської монополії економією бюджетних коштів, повинна також думати про якість послуг, що будуть надаватись, а також збереження стандартів прав людини.

Список використаної літератури:

1. Висновок КСУ у справі щодо скасування адвокатської монополії URL: <http://www.ccu.gov.ua/novyna/ksu-nadav-vysnovok-u-spravi-shchodo-skasuvannya-advokatskoyi-monopolii>
2. Бакаянова Н. М. Слово на підтримку адвокатури. Вісник адвокатської адвокатури. 2019. №2-3. С. 9-12.
3. Колесник Г.В. Уявна економія. Громадська думка про правотворення. 2019. №15(180). С. 38-39.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Храпенко Олена Олегівна***

Драник О.О.

студентка 2-го курсу

факультету прокуратури та слідства

Національного університету «Одеська юридична академія»

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АДВОКАТА В УКРАЇНІ

Юридичною гарантією реалізації прав і свобод людини і громадянина є забезпечення права кожного на отримання професійної правничої допомоги. Обов'язок надавати таку допомогу покладений саме на адвокатуру, яка відіграє важливу роль у функціонуванні правової держави та є так званим індикатором рівня розвитку демократії в суспільстві.

Питання визначення правового статусу адвоката в Україні, як у правовій державі, потребує детального розгляду та дослідження. Для цього необхідно проаналізувати нормативну базу, зокрема, норми Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», що розкривають певні аспекти правового статусу адвоката. Це допоможе чітко розуміти значення усіх елементів даного поняття та його роль у формуванні й розвитку правової держави в цілому.

Проблема визначення терміну «правовий статус адвоката» і його складових була предметом досліджень багатьох вчених. Взагалі, сам термін «адвокат» походить від латинського слова «advocare» – покликати на допомогу та означає «юридичний консультант», «судовий захисник», тобто юрист, який надає професійну правову допомогу шляхом консультацій та захисту інтересів клієнтів у суді [1]. Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокат – це фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені Законом [2]. Варто зауважити, що офіційне закріплення терміну «адвокат» відбулося в Україні лише з прийняттям цього закону. Раніше, зокрема у законі України «Про адвокатуру» 1992 року, який втратив чинність, розкриття терміну «адвокат» відбувалося лише шляхом визначення вимог до особи, котра може бути претендентом на отримання статусу адвоката.

Перш за все, необхідно визначити, що в юридичному контексті означає «статус». Існують різні погляди на елементний склад статусу. Найбільш вдалою, на мою думку, є концепція П.В. Хотенця, відповідно до якої термін «статус адвоката» включає права та обов'язки адвоката, відповідальність адвоката і гарантії його діяльності. Ці три елементи складають загальний статус адвоката, поруч з яким слід виділяти і його статус в окремих правозастосовних процедурах. Відповідно тут правовий статус адвоката розглядається у двох аспектах: сукупність прав, обов'язків, відповідальності та гарантій діяльності адвоката як суб'єкта правовідносин і як члена певної адвокатської корпорації [3].

Найбільш поширеним є визначення статусу адвоката, закріплене в Законі. Однак, в юридичній літературі існують й інші розуміння цього поняття, які більш повно та поглиблено розкривають значення діяльності адвоката в правовій державі. Наприклад, А.Д. Бойков вказує, що окрім вищезгаданих елементів правовий статус адвоката повинен містити у собі вимоги, що надають особі право здійснювати адвокатську діяльність. Тобто ті вимоги, що визначають професійну компетентність адвоката, програми професійної підготовки претендентів на статус адвоката, а також систему підвищення кваліфікації як адвокатів, так і керівників адвокатських об'єднань. А тому необхідно приділяти більше уваги саме моральним якостям претендента на отримання статусу

адвоката, що забезпечить підвищення рівня надання кваліфікованої правової допомоги [4].

Прийняття Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» стало одним з важливих кроків забезпечення ефективних умов для розвитку та діяльності адвокатури, можливості здійснення захисту (представництва) та надання високоякісної професійної допомоги клієнту незалежною професійною адвокатурою в умовах правового суспільства.

Однак незважаючи на значне підвищення правового статусу адвоката, розширення кола його повноважень, збільшення гарантій діяльності та певного врегулювання відповідальності, це відбулося не шляхом якісних змін, а шляхом кількісного збільшення об'єму та штучного виділення окремих прав адвоката, що фактично гарантувалися і раніше. Так, наприклад, Законом передбачене право адвоката збирати свідчення про факти, що можуть бути використані як докази, у встановленому законом порядку запитувати, отримувати та вилучати речі, документи, їх копії, знайомитися з ними та допитувати осіб з їх згоди. Зокрема, адвокат має право на проведення допиту осіб з їх згоди і в Кримінальному процесуальному кодексі України передбачено порядок відкриття таких доказів слідчому або прокурору з метою заявлення в подальшому клопотання щодо допиту цих свідків у судовому засіданні.

Проте процесуальний порядок вилучення в осіб речей та документів залишається не врегульованим. А відповідно незрозумілим залишається і механізм реалізації адвокатом такого права.

Безумовно, Закон гарантує нам ряд позитивних якостей, що підвищують незалежність адвокатури у складі правової держави. Це, зокрема посилення гарантій захисту діяльності адвоката шляхом встановлення обов'язку органу або посадової особи, які затримали адвоката або застосували до нього запобіжний захід, негайно повідомити про це до відповідної ради адвокатів регіону. Також досить докладно розписаний порядок проведення обшуку адвокатів. Деякі норми залишаються декларативними, деякі носять дискусійний характер, однак в цілому Закон спрямований на розвиток та забезпечення ефективного функціонування інституту адвокатури в Україні.

Таким чином, Україна, як правова держава, прагне забезпечити підвищення рівня правового статусу адвоката і навіть попри існування певних прогалин і недоліків, що можуть негативно відбиватися на процесі надання правової допомоги, намагається їх усунути та вдосконалити становище адвокатів за допомогою гарантій забезпечення реалізації ними своїх прав.

Список використаної літератури:

1. Особенности правового статуса адвоката в Украине / Заборовский В.В. / Евразийская адвокатура / 2013

2. Закон України Про адвокатуру та адвокатську діяльність // Відомості Верховної Ради України. – 05.07.2012– № 5076-VI. Із змінами та доповненнями / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

3. Хотенец П.В. / Правовой статус адвоката в Украине: Автореф. дис. ... канд. юрид. – Х., 2002

4. Бойков А.Д. Статус адвоката: содержание, квалификационные требования и принципы адвокатской деятельности: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – М., 2010.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

Дрига Є. В.

*студентка 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ДЛЯ НАБУТТЯ СТАТУСУ АДВОКАТА

Як справедливо зауважується в юридичній літературі, не будь-яка діяльність у галузі права робить юристів професіоналами. Тому законодавство у сфері адвокатури цілком обґрунтовано передбачає для набуття особою права на здійснення адвокатської діяльності складання кваліфікаційного іспиту з питань, наближених до адвокатської діяльності.

Загалом доцільність складання іспиту особою, яка має намір займатися адвокатською діяльністю, заперечень не викликає. Існує лише дискусія щодо змісту цього іспиту, які знання чи вміння необхідно перевіряти під час його проведення.

На думку А. В. Воробйова, А. В. Полякова та Ю. В. Тихонравова, найбільшою перешкодою на шляху кандидата до адвокатури повинен бути вступний іспит, але не на знання студентського курсу права, а на знання та розуміння правил адвокатської професії [1]. Інші ж вказують на існування в адвокатському середовищі справедливих дорікань щодо досить високого ступеня теоретизованості екзаменаційних питань і, як наслідок, його невідповідність цілям самого кваліфікаційного іспиту, призначеного виявляти, перш за все, практичні навички претендента на заняття адвокатською діяльністю.